

Za zmesový odpad si od nového roka budeme musieť priplatiť.

**Na naše otázky odpovedá Mgr. Michal Bakyta – projektový manažér
PZO (Ponitrianske združenie obcí)**

Aký je trend v oblasti komunálnych odpadov? Je odpadu viac alebo menej?

Žijeme dobu konzumu čo sa dramaticky prejavuje aj na množstve komunálneho odpadu. Uvediem konkrétny príklad – kým v roku 2000 každý Slovák vyprodukoval približne 250 kg odpadu za rok tak v roku 2018 to bolo už viac ako 350 kg. Pre porovnanie priemer Európskej únie je 480 kg na občana a priemer obcí združených v Ponitrianskom združení je 390kg. Dá sa preto očakávať že nárast odpadu bude pokračovať aj v ďalších rokoch čo sa samozrejme odzrkadlí aj na výške poplatku za odpad pre občanov.

Keď spomínate poplatok pre občanov - skúste povedať od čoho sa odvíja výška tohto poplatku?

*Poplatok za komunálne odpady sa odvíja od viacerých faktorov . Najdôležitejšie je to, aké množstvo odpadu občania vyprodukujú a koľko % z neho dokážu vytriediť. **Za separovaný odpad ako je sklo, plasty, kovy a papier obce neplatia.** To však neplatí pri bio odpade a jeho drvení, nebezpečných odpadoch, objemnom odpade, stavebnom odpade a samozrejme pri zmesovom odpade. Hlavne **zmesový odpad a objemný odpad** bude pre obce a ich občanov predstavovať do budúcnosti čoraz väčšiu finančnú záťaž. Túto skutočnosť pocítíme všetci už od začiatku nového roka 2020.*

Hovoríte teda, že za zmesový odpad ktorý občania ukladajú do čiernych nádob budeme platiť viac. Prečo je tomu tak?

*Je tomu tak z dvoch dôvodov: **prvým je skutočnosť že na Slovensku sa už nemôžu otvárať nové skládky odpadov, môžu sa iba rozširovať tie existujúce.** Každému je však jasné, že žiadna skládka sa nedá rozširovať do nekonečna. To znamená, že skládky ktoré v súčasnosti máme sa postupne naplňujú a zatvárajú. Skládok je teda čoraz menej ale zmesového odpadu je stále veľa. Majitelia skládok preto ťažia z tejto situácie a dvíhajú cenu odpadu smerom hore.*

*Druhým dôvodom je skutočnosť, že skládkovanie je považované za najmenej ekologické nakladanie s odpadom. **Slovenská republika preto za odpad ktorý končí na skládke odpadov vyberá tzv. zákonný poplatok obci – čo je akási „ekologická daň“.** Cieľom tohto opatrenia je teda tlačiť na mestá a obce aby vytvorili také podmienky pre zber komunálnych odpadov, aby zmesového odpadu bolo čo najmenej. Výška tohto poplatku každým rokom rastie.*

Spomenuli ste, že sa na Slovensku postupne zatvárajú skládky odpadov. Čo sa stane zo zmesovým odpadom keď nebudeme mať možnosť odpad ukladať na skládky?

To je dobrá otázka. Na Slovensku ešte neexistuje jasná stratégia ako ďalej nakladať so zmesovým odpadom. Dosť často sa hovorí o mechanickej úprave pred skládkovaním. Inak povedané: skôr ako odpad skončí na skládke prejde procesom, pomocou ktorého sa z odpadu vyseparujú zložky, ktoré sa dajú ďalej spracovať. Týmto opatrením sa ušetrí miesto na skládke čo predĺži jej životnosť.

*Ďalšou z možností je takýto odpad spaľovať tak ako je tomu napríklad v susednom Rakúsku v ktorom je skládkovanie už zakázané. **To čo vieme povedať už dnes je, že nakladanie so zmesovým odpadom bude v budúcnosti výrazne drahšie.***

Koľko % odpadu sa u nás vytriedi?

Na Slovensku sa vytriedi iba okolo 28% odpadu (údaje sa rôznia). V Ponitrianskom združení je to 46% (rok 2018). Slovenská republika sa zaviazala, že do roku 2020 vytriedime 50% odpadu. Verím, že Ponitrianske združenie na rozdiel od Slovenska tento cieľ splní. Avšak zloženie zmesového odpadu v našich obciach pre nás zostáva stále veľkou výzvou.

Ako to myslíte?

Tento rok sme robili analýzy zmesového odpadu produkovaného z obcí združených v PZO. Analýzy sa robili na skládke odpadov ako aj priamo na obciach pri zbere nádob. Výsledky boli zdruvujúce – viac ako 50% odpadu by sa ešte dalo vytriediť. V praxi to teda vyzerá asi takto: bežná domácnosť by mala mať čiernu nádobu poloprázdnu. No keďže ju má poloprázdnu tak ju musí „silou mocou“ niečím doplniť. Tak ju doplní aj odpadom ktorý sa dá vytriediť. Najviac je to bio odpad (viac ako 30%) ale aj sklo, papier, atď.

Od našich občanov často zaznieva otázka prečo neplatia za odpad menej keď ho triedia, prípadne prečo obec nedostáva za separovaný odpad peniaze ?

Obce za separovaný odpad nedostávajú žiadne financie z dôvodu, že separovaný zber komunálnych odpadov nie je ziskový, ale je tomu presne naopak. Triedenie odpadu dnes musí byť dotované. Ak by tomu tak nebolo tak obce by si museli priplatiť aj za tieto odpady.

Čo teda majú robiť občania pre to, aby za odpad nemuseli v budúcnosti platiť stále viac?

*Prioritne sa treba zamerať na **predchádzanie vzniku odpadu**. To znamená, že si spotrebiteľ trikrát rozmyslí či danú vec, ktorú si chce kúpiť vôbec potrebuje. A ak si už niečo kúpi tak si bude oveľa viac všímať z čoho je daný tovar vyrobený a do čoho je zabalený.*

Ďalším krokom je dôkladné triedenie odpadu.